

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ - D.K.V.K.E	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO:
İLİ: KARS	İLÇESİ: MERKEZ	MAHALLE KÖY VEYA MEVKİİ: CAMUŞLU KÖYÜ	KADASTRO PAFTA: - ADA: 101,115 PARSEL: 155,93-94
ADI: CAMUŞLU KAYA RESİMLERİ VE KURBAN AĞA MAĞARASI			

GENEL TANIM: I. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak tescilli Camuşlu Kaya Resimleri ve Kurban Ağa Mağarası Kars İli, Kağızman İlçesi, Camuşlu Köyü sınırları içerisinde, köyün batısındaki bir vadinin yamacında yer alan kayalık alan üzerinde, kırıklı sal taşlar üzerinde yer aldığı anlaşılmış olup bu kaya resimlerinin bir kısmı mülkiyeti Maliye Hazinesine ait 101 ada 155 parsel ile 115 ada 93 parsel üzerinde yer alırken bir kısmı ise Kurban Ağa Mağarası olarak adlandırılan mağaranın girişindeki kayalarda, Kamu Orta Malına ait 115 ada 94 parsel üzerinde yer almaktadır. Arkeolojik sit alanı Camuşlu Köyünün batısında, kuzey-güney istikametinde uzanmakta olup büyük bir alanı kapsamaktadır. Anadolu'nun Prehistorik yerleşme merkezlerinin en önemlilerinden birisi olan ve MÖ.13000 yılından sonra Üst Paleolitik Dönem olarak tarihlenen periyot içerisinde yerleşime sahne olan bu merkezde Kurban Ağa olarak adlandırılan mağara da yer almakta olup yine bu mağara Üst Paleolitik dönemde işkan görmüştür. Söz konusu kaya resimleri belirtilirken alanlarda kırıklı sal taşları üzerinde taşların perdahlanarak düzleştirilen yüzeylerine işlenmiştir. Bu resimler sal taşların yüzeyleri perdahlandıktan sonra aşı boyası ile boyanmış ve figürler bu boya üzerine kazıma tekniği ile işlenerek taşın alttaki ana renginin açığa çıkması sağlanmış böylece figürler daha belirgin bir hal almışlardır. Bu figürler yabani dağ geyikleri, dağ keçileri vs. ile bunları avlayan insan figürlerinden oluşur. Hayvan figürlerinin omuz ve kalça kesimleri kimi zaman üçgenler halinde kimi zaman uzun, kalın silindirik gövdeler yada yayvan gövdeler şeklinde verilmiş olup ve bacak, boyun ve boynuzları çizgiler halinde verilerek figürlere zariflik ve elastiye kazandırılmıştır. Hayvan figürlerinin boynuzları büyük ebatlarda verilmiş olup güç sembolü stilize edilmiştir. İnsan figürleri ise bu hayvan figürleri arasında daha az göze çarpar ve çizgiler halinde stilize edilmiştir. İnsan figürleri genel olarak av sahnelerinde görülen hayvanlar etrafında dağınık şekillerde kolları yukarıya doğru açık şekilde betimlenmiştir. Genel olarak insan ve hayvan figürleri bir arada verilmiş ve ortada çok kalabalık bir kompozisyon oluşturmuşlardır. Levhalar üzerindeki aşı boyası ise doğal sebeplerden ötürü akmış ve kendini yerli yersiz belli etmektedir. Bahsi geçen Kurban Ağa Mağarası ise kaya resimlerinin güneydoğusunda bir tepenin kayalık yamacında, korunaklı bir alanda yer alır. Mağaranın önlüde 60-70 cm yüksekliğinde, yerli taştan bir duvar örülmüştür. Mağaranın girişinde, üst ve kenar kesimlerinde yine yukarıda bahsedilen kaya resimleri yer alır. Gerek kaya resimleri gerekse mağara yer aldığı topoğrafik yapı ve kaya yapısından dolayı kırılıp ufalanmalara ve doğal nedenlerle aşınmalara sebebiyet vermektedir.

ŞİMDİKİ TEHLİKELER: Dış etki ve tehlikelere karşı açık konumdadır.

ŞİMDİKİ DURUM: Camuşlu Kaya resimleri ve Kurban Ağa Mağarası yer aldığı topoğrafik yapı ve kaya yapısından dolayı kırılıp ufalanmalara ve doğal nedenlerle aşınmalara sebebiyet vermektedir.

SİT POTANSİYELİ: I. Derece Arkeolojik Sit potansiyeli mevcuttur.

ŞİMDİKİ KORUMA: I. Derece Arkeolojik Sit Alanı

ÖNERİLEN KORUMA: I. Derece Arkeolojik Sit Alanı

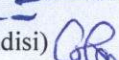
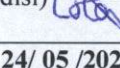
YAYIN DİZİNİ:

GÖZLEMLER: Kaya resimlerinin bir kısmı zamanışımına uğramış olup, da büyük bir bölümü günümüze kadar gelebilmiştir.

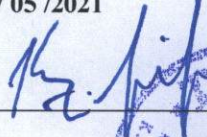
KORUMA DERECESİ:

I. Derece Arkeolojik Sit Alanı

HAZIRLAYANLAR: 24/05/2021

Ebru KARAKOÇ (Arkeolog)
Berna ER (Şehir Plancısı)
Gökhan CAN (Harita Mühendisi)

KONTROL EDEN: 24/05/2021

K. Zeynel Abidin YAŞLI
Bölge Kurulu Müdürü

K.V.K.B.K. KARARLARI

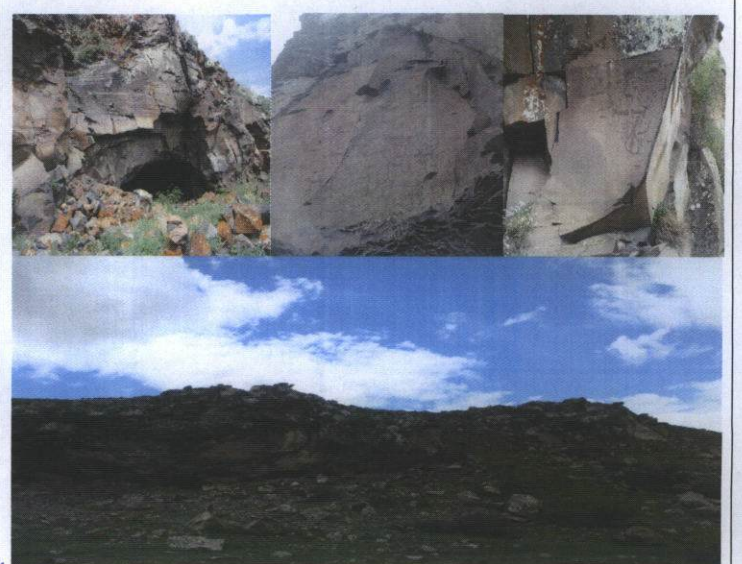
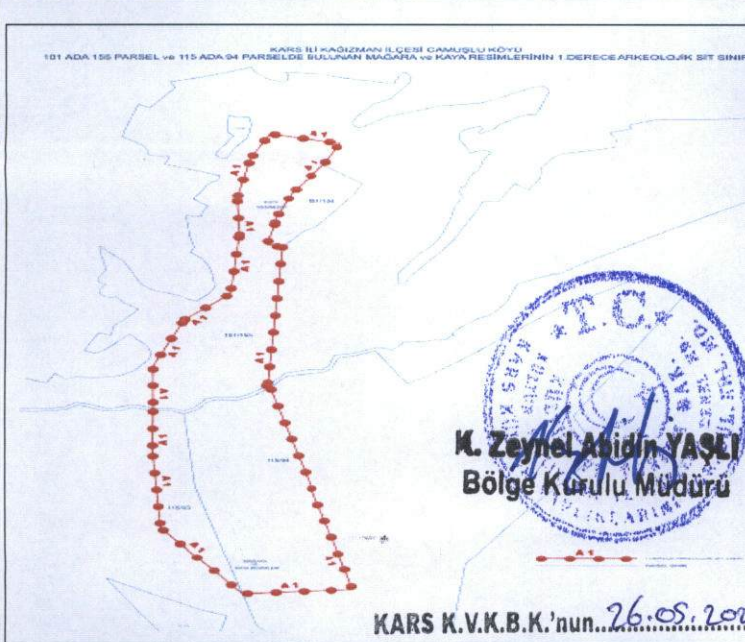
27/28.04.1988/40

23.07.2010 /1884

23.12.2015/1084

REVİZYON:

K.V.K.B.K. ONAYI: / / 2021

KARS K.V.K.B.K.'nun 26.05.2021

Tarih ve 3185 sayılı karar ekidir.